

بررسی نقش مراقبت پرستاری بعد از عمل تعویض کامل مفصل زانو

هانیه جعفر دخت بنجار¹، حسام بوربور²، فاطمه کرجالیان³، هانیه آذریون⁴

1. کارشناس پرستاری، سازمان تامین اجتماعی، بیمارستان شهید املای کومله، لنگرود، ایران

2. جراح و متخصص ارتوپدی، دانشگاه علوم پزشکی یقیه الله (عج)، تهران، ایران

3. کارشناس ارشد مراقبت های ویژه، دانشکده پرستاری و مامایی حضرت فاطمه زهرا (س)، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، ایران

4. کارشناس پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی زابل، بیمارستان امیرالمومنین (ع)، زابل، ایران

چکیده:

تعویض مفصل زانو یکی از راحل های نهایی برای بیماری های زانو با تخریب مفصل و علایم بالینی درد، دفورمیتی و محدودیت حرکتی می باشد نتایج این عمل جراحی در مطالعات موجود در سایر کشورها عالی گزارش می شود. در کشور ما مقالات مربوط به نتایج تعویض مفصل زانو زیاد نیستند. مفصل زانو از جمله مهمترین مفاصل بدن است که تحت تاثیر بیماری های مختلفی قرار دارد. استئوآرتریت شایعترین بیماری درگیر کننده زانو است که باعث علایمی از جمله درد، تورم، محدودیت حرکتی و ناتوانی فرد می شود. روش های درمانی متعددی از جمله درمان دارویی، فیزیوتراپی و درمان های جراحی از قبیل دبریدمان آرتروسکوپی و تعویض مفصل زانو برای این بیماری به کار گرفته شده اند. درد مشکلی است که در همه ادوار با انسان همراه بوده و شایعترین شکایت بیماران می باشد. بکارگیری تکنیکهای تسکین درد فرد را قادر به فعالیت نموده و او را به زندگی امیدوار می کند، زیرا اکثر بیماران متعاقب درد، نگران ادامه یافتن درد خود هستند و این حالت را تهدیدی برای آینده و زندگی خود می دانند کنترل و تسکین درد بدون استفاده از دارو یک مسئله مهم و حائز اهمیت است و مطابق با استانداردهای پزشکی می باشد. تعویض مفصل زانو از جمله موثرترین روش های درمانی برای این بیماری شمرده می شود. متخصصان درد تخمین می زنند حداقل 90 درصد از بیمارانی که درد دارند، باید به طور رضایت بخشی از درد رهایی یابند، در حالی که به رغم کوشش های بیست ساله مبنی بر آموزش حرفه ای بهداشت و سلامتی، حداقل پنجاه درصد از بیماران درد متوسط تا شدیدی را تجربه می کنند. اهداف این پژوهش شامل: تعیین نحوه و میزان رعایت حقوق بیمار در رابطه با کنترل درد، تعیین علل عدم رعایت حقوق بیمار در رابطه با کنترل درد بعد از عمل، ارایه راهکارهای عملی برای تحقق حقوق بیمار در رابطه با کنترل درد می باشد درد یکی از شایع ترین مشکلات بیماران تحت تعویض مفصل است. بجز روش های دارویی تسکین درد روش های غیردارویی کنترل درد مثل آرام سازی بنسون باعث سازش بیشتر با درد شده و درک درد، ترس و اضطراب را کاهش داده و آن را برای بیمار قابل تحمل می نماید. منابع داده ها: تعداد حدود پنجاه مقاله معتبر و مبتنی بر شواهد به دو زبان انگلیسی و فارسی و پایگاه علمی Web of، PubMed، Evidence Based، Science Google Scholar، Scopus، SID و Magiran در بازه زمانی بیست ساله از سال 1988 تا 8201 میلادی در ارتباط با درمان و مدیریت درد در بیمارانی که تحت جراحی تعویض مفصل هیپ و زانو قرار گرفته اند بررسی و نتایج آن ارائه گردید

نتیجه گیری: جراحی تعویض مفصل در درمان استئوآرتریت زانو موثر است و با توجه به نتایج این بررسی، بهبود نمره درد، عملکرد زانو، دامنه حرکت و بهبود در کیفیت زندگی را در کوتاه مدت به همراه خواهد داشت. نتایج: تجزیه و تحلیل اطلاعات در مرحله اول بر اساس بررسی که از خود بیماران در زمینه رعایت حقوق آن ها در زمینه کنترل درد انجام شده بود نشان داد فقط 30.9% حقوق بیماران رعایت شده است. بررسی مرحله دوم نظر خواهی از پرستاران در زمینه علل عدم توجه و رعایت حقوق بیماران در این زمینه بوده که مهمترین علل رویکرد نامناسب پرستاران به درد که آن را به عنوان یک شکایت (و نه به عنوان پنجمین علامت حیاتی) مد نظر قرار می دهند، عدم توجه و کمبود آگاهی پرستاران نسبت به اهمیت و پرداختن بیشتر به روش های غیر دارویی تسکین درد و فقدان یک روش و ابزار مناسب برای ارزیابی درد بودند. همچنین بیشترین میزان استفاده از روشهای جسمی و غیر جسمی تسکین درد مربوط به پرستارانی است که از آگاهی خوب برخوردار بوده اند کاربرد روشهای پرستاری تسکین درد در سطح متوسط عملکرد واقع شده و مستقل از آگاهی پرستاران می باشد. در سال های اخیر مدیریت و درمان درد در اعمال جراحی به ویژه جراحی های دردناک تعویض مفاصل هیپ و زانو بسیار مورد توجه متخصصین درد و ارتوپدی قرار گرفته است، و لذا از اهمیت بسیار زیادی برخوردار می باشد. در چند سال اخیر اکثر منابع معتبر به جایی مصرف یک یا دو دارو برای درمان درد روش چنگانه (مولتی مودال) را از این جهت معرفی و پیشنهاد کرده اند.

بحث و نتیجه گیری: بر اساس یافته سه راهکار ارایه شد؛ راهکارهای تدوین و تنظیم پروتکل درد مطابق استانداردهای نوین کمیون مشترک در زمینه تایید و ارزشیابی سازمان های مراقبتی درمانی (Joint Commission on Accreditation of Health Care Organizations) (JCAHO) در بیمارستان ها و برپایی کارگاه های آموزشی با بحث لزوم رعایت حقوق بیماران در زمینه کنترل مناسب درد و ملزم کردن پرستاران به بررسی مناسب درد و استفاده از روش های غیر دارویی تسکین درد از جمله آرام سازی بنسون که موجب کاهش شدت درد بیماران تحت تعویض کامل مفصل زانو می شود، در کنار استفاده از داروهای ضد درد، روش مولتی مودال و اجرای دقیق آیین نامه اجرایی برای حل این معضل پیشنهاد گردید.

کلمات کلیدی:

تعویض مفصل، درد، پرستار، ارتوپدی